

Extracelluláris vezikulák kölcsönhatása a komplementrendszerrel

MedInProt Konferencia
2014. október 4.

Józsi Mihály
MTA-ELTE „Lendület“ Komplement Kutatócsoport
ELTE Immunológiai Tanszék

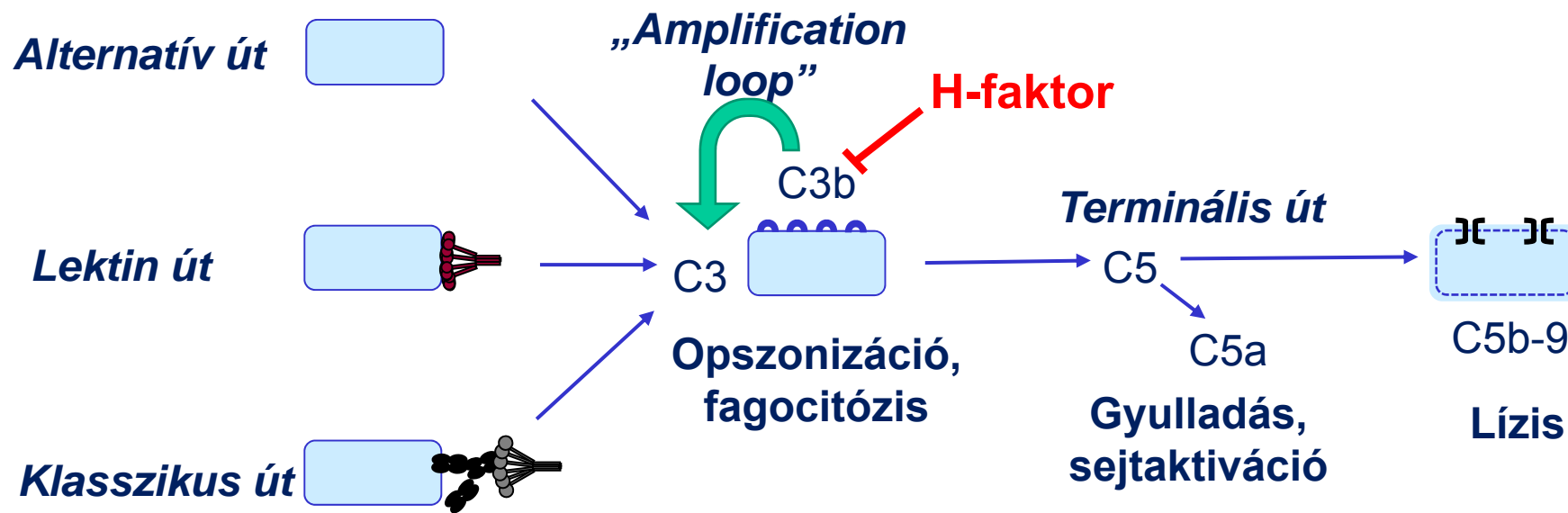
Buzás Edit
Semmelweis Egyetem
Genetikai, Sejt- és Immunbiológiai Intézet

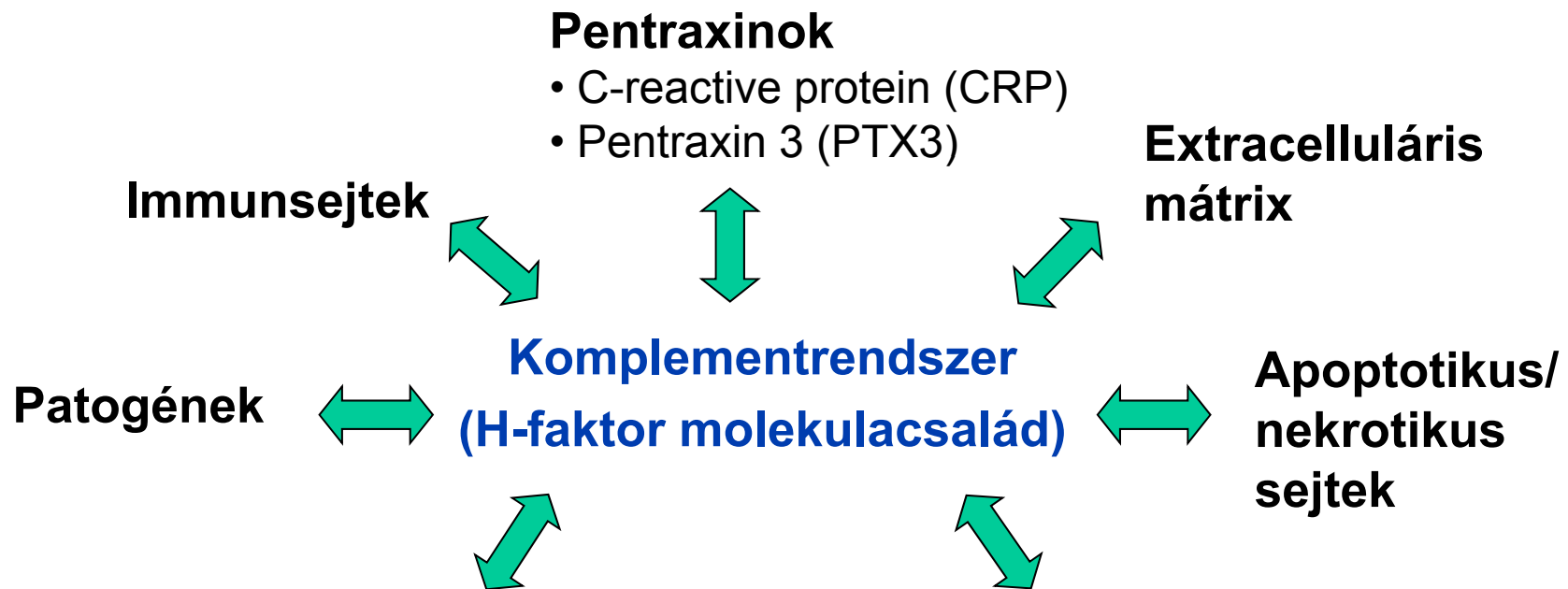
A komplementrendszer

- **több, mint 40 komponense ismert:**
  - **oldékony faktorok**
  - **szabályozó molekulák (oldékony és membrán-kötött)**
  - **receptorok**
- **a veleszületett immunitás fontos része**
- **inaktívan testszerte jelen van a testfolyadékokban**
- **lépésről lépésre aktiválódik (kaszád)**

A komplementrendszer

MTA-ELTE „Lendület“ Komplement Kutatócsoport

Funkciók

Patológia

Autoimmunitás

anti-komplement autoantitestek

- diagnosztika (aHUS, DDD)
- epitóp térképezés
- funkcionális jellemzés

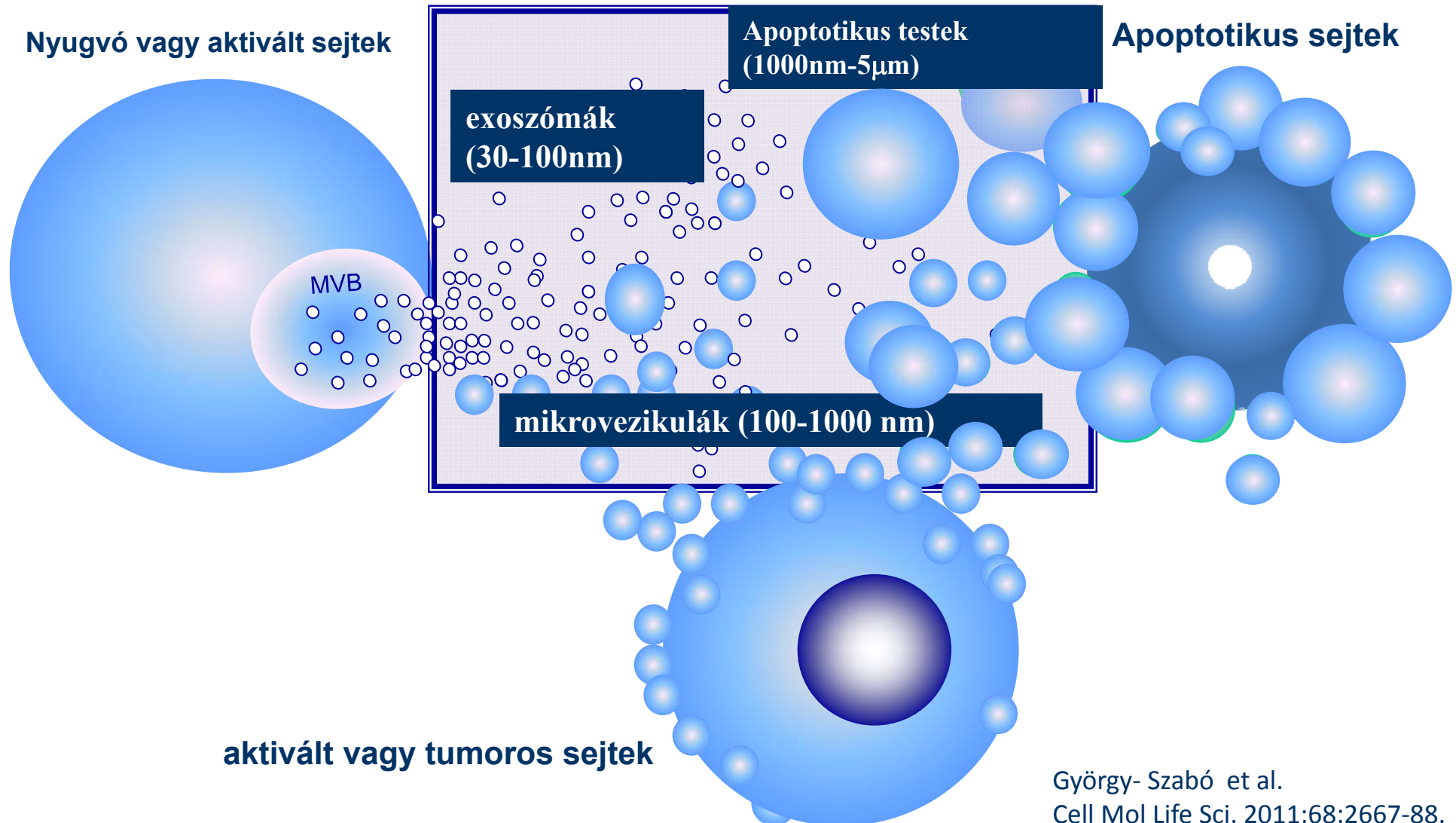
Betegségek

- atípusos hemolitikus urémiás szindróma – aHUS
- dense deposit disease – DDD
- időskori makuladegeneráció (AMD)

Józsi et al., Blood (2007), 110:1516-8.
Józsi et al., Blood (2008), 111:1512-4.
Strobel et al., Kidney Int. (2011), 80:397-404.
Kopp et al., J Immunol. (2012), 189:1858-67.

Józsi et al., J Am Soc Nephrol. (2006), 17:170-7.
Józsi and Zipfel, Trends Immunol. (2008), 29:380-7.
Losse et al., J Immunol. (2010), 184:912-21.
Hebecker et al., J Immunol. (2013), 191:912-21.

EXTRACELLULÁRIS VEZIKULÁK

A Semmelweis Egyetem kutatócsoportjának extracelluláris vezikula témában megjelent közleményei

Elsőként hívták fel a figyelmet arra, hogy a mikrovezikulák számos biofizikai paraméterüket tekintve átfedést mutatnak fehérje aggregátumokkal, pl. az immunkomplexekkel

- fényszórás
- méreteloszlás
- ülepedés

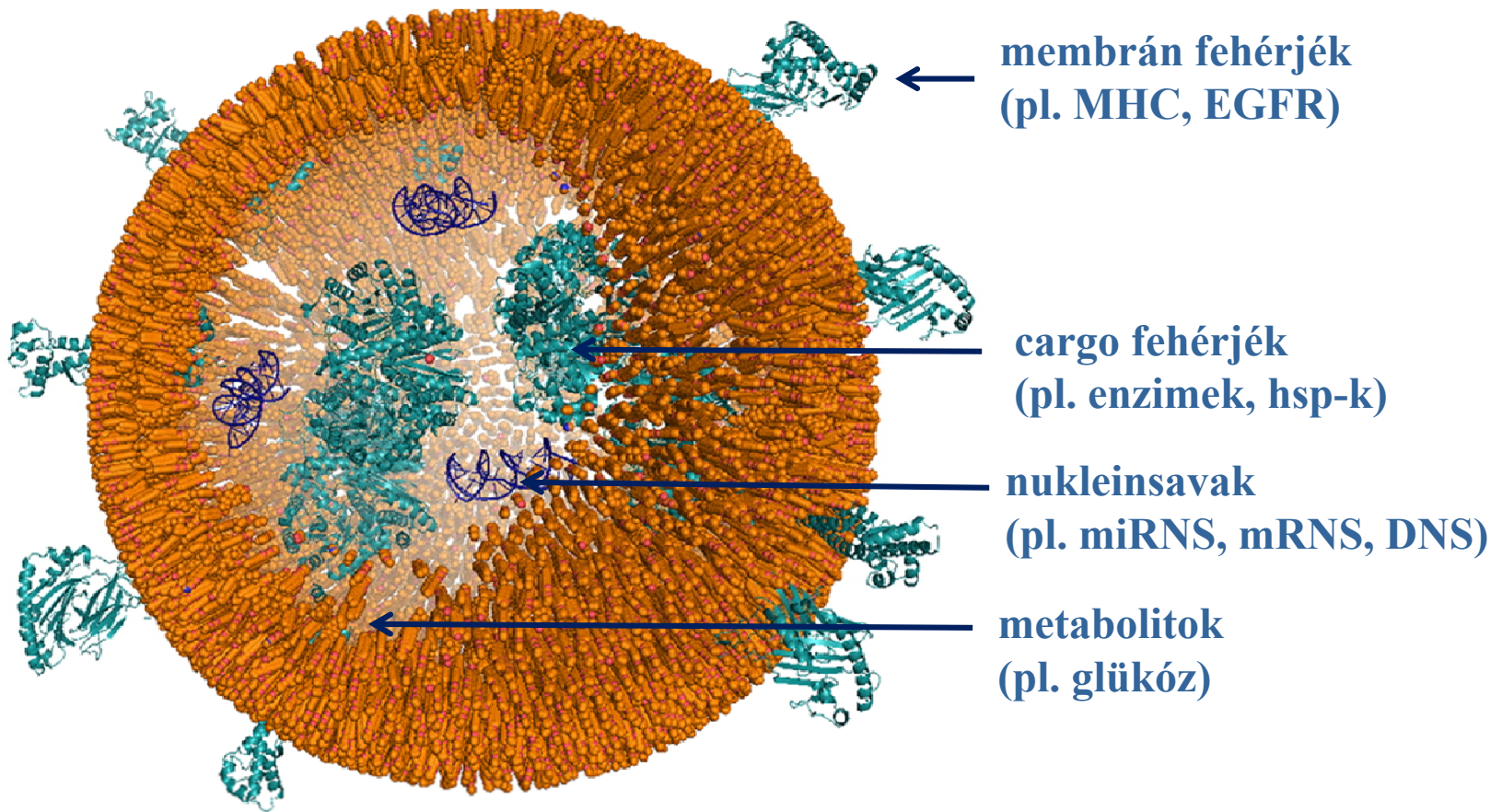
(György *et al.* *Blood*, 2011;117:e39-48.)

Ha az extracelluláris vezikula preparátumokban jelen lehetnek immunkomplexek is (melyek kötik a komplementet), akkor az extracelluláris vezikulák komplement kötése újrapvizsgálandó.

Nat Rev Rheumatol. 2014;10:356-64.
Cell Mol Life Sci. 2014;71:4055-67.
J Mol Cell Cardiol. 2014 ;68:75-8.
Thromb Res. 2014;133:285-92
Sensors and Actuators B: Chemical. 2013; 188:697-701
J Extracell Vesicles. 2013; 12;2.
Eur J Microbiol Immunol (Bp). 2013;3:91-96.
J Extracell Vesicles. 2013 ; 27;2.
Blood. 2013 ;121:510-8.
Immunol Lett. 2013;149:71-6.
PLoS Biol. 2012;10:e1001450.
PLoS One. 2012; 7: e49726.
Cell Mol Life Sci. 2011;68:2667-88.
Adv Exp Med Biol. 2011;714:183-99.
J Proteomics. 2011;74:2025-33.
Crit Rev Oncol Hematol. 2011;79:213-23.
Blood. 2011;117:e39-48.
Immunol Lett. 2010;128:124-30.
Inflamm Res. 2009;58:1-8.
Placenta. 2008;29:826-32.

Extracelluláris vezikulák

Szabó G. Tamás (theoretical model, PyMOL)

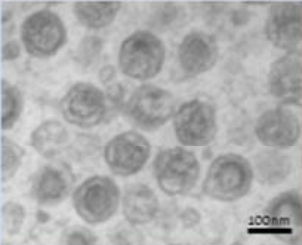
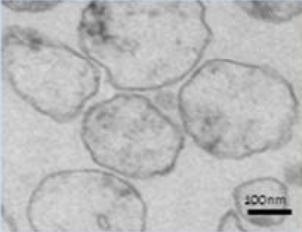
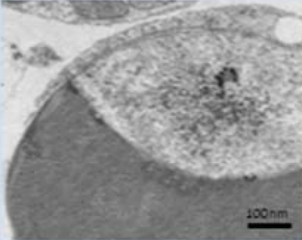
A szinergia projekt célkitűzései

A sejtek által kibocsátott, gyulladásos folyamatokban szerepet játszó extracelluláris vezikulák a véráramba, szövetközi térbe kerülve találkoznak az immunrendszer egyik fontos veleszületett elemével, a komplementrendszerrel.

- **Az egyes vezikula típusok aktiválnak-e komplementet ?**
- **Milyen komplement fehérjéket kötnek a vezikulák ?**
- **A komplementfehérjéknek az extracelluláris vezikulák felszínéhez történő kötődése milyen funkcionális következménnyel jár, pl. gyulladásos tünetek kialakulása szempontjából ?**

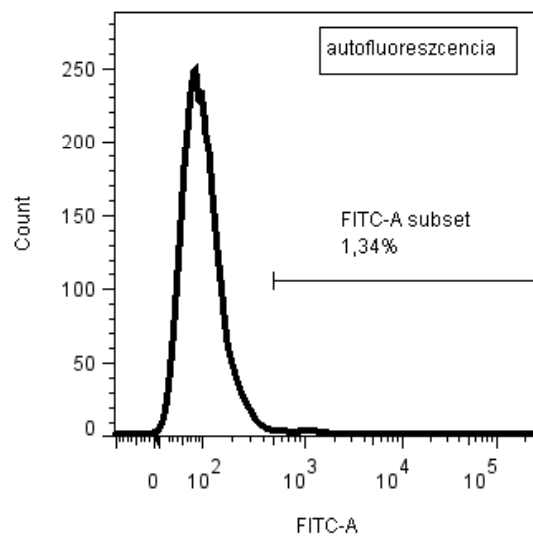

Extracelluláris vezikulák

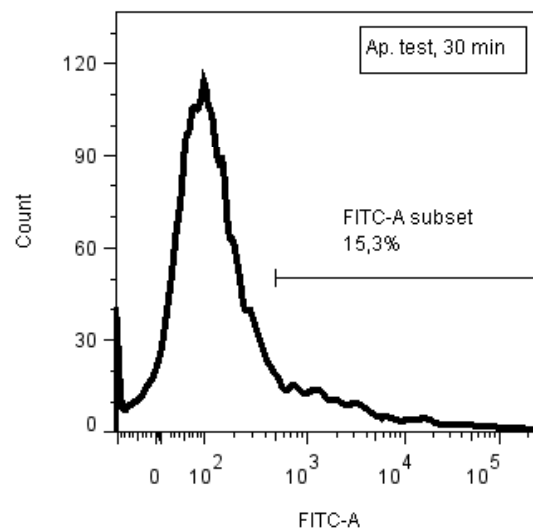
Extracelluláris vezikula típusok	tEM kép	Kölcsönhatás komplement- és komplementszabályozó fehérjékkel
Exoszóma (30-120 nm)		C1, C3, H-faktor, CD46, CD55, CD59 és immunkomplexek interaktomikai kapcsolatai
Mikrovezikula (100-1000 nm)		
Apoptotikus vezikula (100-5000 nm)		

Apoptotikus tesztek: kötődés U937 sejtekhez

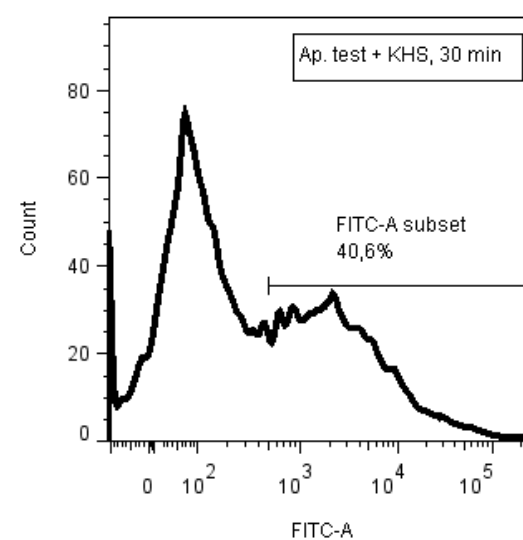
(előzetes eredmények)

**sejtek
vezikulák nélkül**

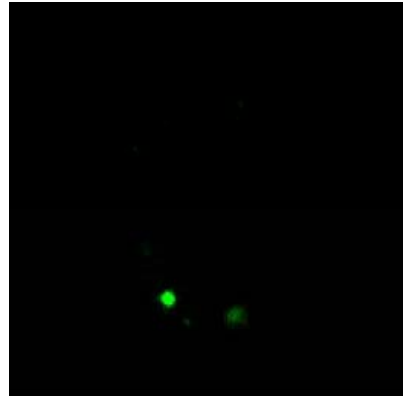
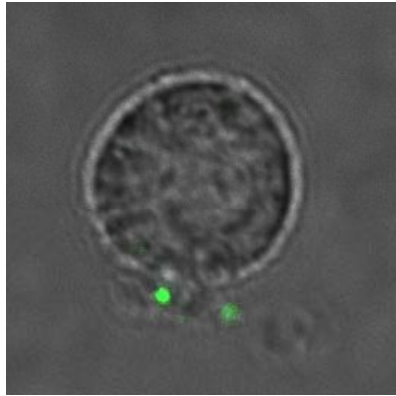
**sejtek
jelölt vezikulákkal**

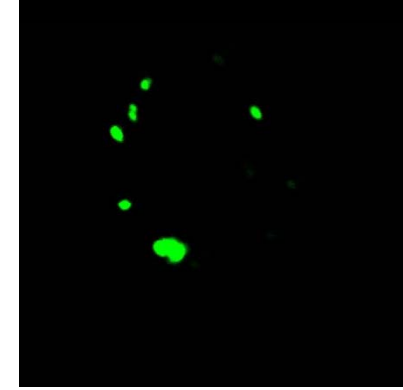
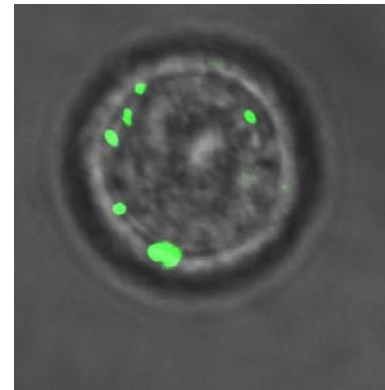
**sejtek szérumkezelt,
jelölt vezikulákkal**

Mikrovezikulák: kötődés U937 sejtekhez

(előzetes eredmények)

szérum kezelés nélkül

30-min szérum kezelés után